

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 76.

Fylke: Buskeruds.

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Nes.

Emne: Dei "kloke".

Bygdelaag:

Oppskr. av: Ola S Aasen.

Gard: Aasen.

(adresse): Nesbyen.

G.nr. 80. Br.nr. 2.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Her i bygden var det en man som het Knut N Østeløken han var født omkring 1825 var husman på eit lite bruk. Han var særlig kjent for at han kunde demme blod, jeg skal da særdeles meddele et tilfælde som jeg kjenner godt til, det var først i 1890 åra, det var en kjulmaker sven som huget sig og blode stykt kjulmakern han kjørt da efter doktoren men han var ikke til stede, så reiste han om til før nevnte Knut, ja han spurkte da var gammel gutten var og lit så, ja manden begynte nu å be Knut følge sig, men han sa bare at det grøier sig nu og det gjorde det blodet skaped av sig selv. Dette hente i min nærhed. Folket søkte denne Knutsen i andre tilfælde også og han kureret nok både for det ene og andre er det

fortalt han døde da han var 85 år.
 Og så var det en man her i nær-
 heben som jeg kjente godt som
 het Ole Haraldsen Grønna han
 var jordbruker og smed, han var
 mest kjent for sin kunst for å
 kunde lake vist nogen blev stuket
 av arm, han behövde heller ikke
 være til stede, det var engang en
 gutt som blev stuket av en arm
 på skolen, og dem reiste da hjem
 til denne manden og vilde få ham
 med sig, men han mente at det
 gjæder sig om han ikke så gutten
 og det gjorde det, han gjorde nok
 åt for andre ting også, han døde i
 1906 86 år gammel han var født
 i Valdres kom her i sine yngre år.

Og så var det en kvinne som
 jeg kjente godt hun het Birgit
 Måstedalen hun var født
 rundt 1820 hun kunde jøre åt for
 fæstjellige sjudamar hun var
 kjent for en putte kone
 hendt besøkte dem da for gulsot
 og den så det da i alfat at hun
 kunde kuree, ja dem blev da
 bra og kvit den, ja hun blev
 også brugt for å kuree krøter
 også, Det var et stille og brilt
 menneske

Så var det ei kone her i gjanda
 som het Ragna Liødden hun
 antar jeg var født så rundt 1820.
 El så, hun var også en slags putte

Kone, og det var nok helst di-
 =nere hun var mest kjent for
 at hun kunde kurerer, og det
 var hun nok flink til at
 kurerer også efter som det blev
 for tall om hende, ja jeg var
 selv hos hende i mine unge
 gutte dager, og bra blev jeg av
 det, hun lagde noko pulver som
 nu jeg skulle ha i diet nogle
 ganger og det gjorde jeg da og som
 sagt så blev da jeg bra av det.
 Hun var bandede Kone, men da jeg
 besøkte hende var hun livvilt-
 =Kone. Det var nu så biligt å gå
 til i slike klok Kone, il ei putrekal
 og da det da hjalp også da så var alt
 bra, kanskje det var troen på
 dem som gjorde det.

Og så var det så meget i bruk å
 Kjøpe sig for det ene og det andre
 vilt det var en som var utsat for
 å ha vont i hode så var det å kjøpe
 sig agslemellem, hadde man stot sig
 il eller andet sted så var det å kjøpe
 sig på det sted. Og så var det å
 årelate sig da både for det ene å
 andre, dem mente da at det hjalp
 og det gjorde det kanskje også some tider.
 Men nu er det slut med alt dette,
 nu er det bare å søke lægen om
 det er aldrig så lite, for noen kloke
 koner il skal il putte Kaller først
 det ikke mere her da ialfall så vidt
 jeg vet. Det var endel som var

4
røde disse og vilde helst stå på ein
god fot med dem, men med en to
tre av dem som jeg har nemnt var
det vist nok ingen fare i så måte,
men en av dem var det ikke sikkert
at dem følte sig sikre så dem var
lit forsiktige.

Det var nu slik i gamle dager at
det var langt mellom lægene og
da var det godt at det var noen
kleine koner til, for det var da
en fem mil til lage mange steder
her i dalen, og da får man vel
si det var både godt og bra med
slike som kunde være til hjelp og
trøst.

Men vor dem hadde sin kunnskap
fra det er vel ikke så godt at si,
dem hadde da vel helst lært det
av andre atover i tiden, for det
var nu ikke så meget at lære sig
til da, og dårlig var lese kunsten
også, men det var da dem som
var flinke til at lese også i
aldre tid. Og så kan det tenkes
at enkelte ting hadde dem student
og kommet til et resultat som var
brukbart med forskjellige melisin
og urter som dem brukte, ja det var
da helst urter dem brukte til sine
melisiner for det var ikke så
mang apotiker da skal jeg tro.